

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (Україна)
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в м. Освенцім (Республіка Польща)

**VI МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

Збірник тез доповідей

29 березня 2022 р.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Mukachevo City Council
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute (Ukraine)
Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim
(Republic of Poland)**

**VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE**

**«FINANCIAL REGULATION OF
CHANGES IN THE ECONOMY OF
UKRAINE»**

29 March 2022

Mukachevo

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц., Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У. В. – Ph.D. ст. викл., Михальчинець Г. Т. – ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 29 березня 2022 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 213 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

© Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

Секція 1. Особливості розвитку фінансово-кредитної системи в сучасних умовах	
БЕЗРОДНА О. С., ОГОРОДНЯ Є. М. Інформаційно-аналітична система дотримання умов належної обачності у контрагентських відносинах з банками	8
БРАТЮК В. П. Сучасні реалії ринку майнового страхування	11
БРАТЮК В. П., ШЕРШУН В. В. Кібер-страхування як сегмент страхового ринку	13
ВЕЛИКИЙ Р. І. Структура управління конкурентоспроможністю фермерських господарств	16
ВОВЧАК О. Д., АНДРЕЙКІВ Т. Я. Вплив банківських ризиків на фінансову стійкість банківської системи	17
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю., БИЧКОВА К. С. Валютна лібералізація: переваги та недоліки	19
ГНІДИН Т. Р. Сучасний стан безготівкових розрахунків в Україні	21
ГОЛОВАЧКО В. М., ГОЛОВАЧКО В. В. Поняття та класифікація системи безготівкових розрахунків	25
ГРАБ Ю. Ю. Необхідність страхового захисту в сучасних умовах	28
ЛНТУР І. В. Роль банківських інновацій в системі забезпечення конкурентоспроможності банків	30
НЕСТЕРОВА С. В., КОПЧА В. В. Вплив військових дій на банківську систему України: сьогодення та майбутнє	32
ПЕТРИЧКО М. М. Розвиток органів адміністрування в Україні	35
ПЕТРИЧКО М. М., ХЛАНТА В. В. До питання податків в умовах воєнного стану	38
РУЩИШИН Н. М., МУТЯН І. Є. Капітальне інвестування в Україні: джерела фінансування та проблеми здійснення	40
СКУБА А. М. Проблеми сучасного страхового ринку та шляхи модернізації	42
ЧАЙКОВСЬКА М. П., СТОЯНОВ В. М. Напрямки впливу ефективного ризик-менеджменту на фінансову стійкість банківської системи	45
ЧУЙ І. Р., ГОЛДАК С. М., ДУМА О. І. Економіко-математичне моделювання рівня податкової безпеки	48

Секція 2. Концептуальні засади формування менеджменту і маркетингу в умовах кризової економіки

БОРА Н. Ю. Комерційна діяльність торговельного підприємства в умовах маркетингової орієнтації	52
БАБІЧ В. В., МАКСИМЕНКО Д. В. Економічний аналіз в системі управління підприємством	55
ВЛАСЮК Н. І. Переваги застосування програмно-цільового планування розвитку територій	57
ІРТИЩЕВА І. О., РОМАНЕНКО С. С. Національні особливості організаційно-управлінської системи розвитку спортивно-оздоровчої діяльності	60
КОГУТ В. А. Соціальна відповідальність та зміна контент-стратегії ІТ компаній в LINKEDIN у період російсько-української війни	62
КОЗИК І. М. Структурні перетворення в умовах становлення постіндустріальної економіки: світовий досвід	64
ЛИЗАНЕЦЬ А. Г. Управління економічною стійкістю підприємства	66
ЛІБА Н. С. Світовий досвід реалізації регіональної промислової політики	70
НЕЧИТАЙЛО В. В. Виклики для фермерських господарств у воєнний період	73
ОБЦЬКИЙ А. А. Маркетингова політика в умовах кризової економіки як інструмент підтримки капіталізації підприємств	74

Секція 1

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

УДК 336:330.131.7

**О. С. БЕЗРОДНА,
Є. М. ОГОРОДНЯ**

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ДОТРИМАННЯ УМОВ НАЛЕЖНОЇ
ОБАЧНОСТІ У КОНТРАГЕНТСЬКИХ ВІДНОСИНАХ З БАНКАМИ**

Зважаючи на високу ймовірність для фінансових посередників бути залученими до процесів відмивання коштів, питання обґрунтування інформаційно-аналітичної системи (ІАС) дотримання умов належної обачності суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ) – банків та інших фінансових установ, є актуальним та практико орієнтованим.

У цілому інформаційно-аналітичні системи спрямовані на накопичення фактів для надання інформації з метою прийняття рішень на основі її аналітичної обробки. Доцільність формування таких систем суб'єктами державного фінансового моніторингу дозволяє їм здійснювати як нагляд за діяльністю СПФМ, вживати превентивні заходи щодо мінімізації ризиків ВК/ФТРЗ, так і систематизувати інформацію щодо коригування та розширення їх ризик-профілів у сфері фінансового моніторингу об'єктивними незалежними експертними даними. Саме такого роду інформація є вкрай важливою й може бути використана для обґрунтування безпечності встановлення та підтримання ділових відносин з банками для інших суб'єктів в межах дотримання принципу належної обачності.

На необхідності дотримання належної обачності у сфері фінансового моніторингу акцентовано увагу у Сорока Рекомендаціях FATF [1], зокрема, обачності СПФМ щодо клієнтів. На разі цим принципом керуються й у системі податкового адміністрування – платник податків при виборі контрагента та укладенні з ним договорів має керуватися належною обачністю [2, 3].

У цілому правила обачності щодо клієнтів для додержання фінансовими установами передбачають: ідентифікацію клієнта і перевірку його особи з використанням надійних документів та інформації, отриманої з незалежних джерел; визначення вигодоодержувача і перевірка його особи (у разі, якщо вигодоодержувач – юридична особа, то фінансова установа,

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

повинна виявити кінцевого власника); перевірку інформація про мету і природу ділових відносин; вжиття постійних заходів обачності щодо ділових відносин і спостереження за фінансовими операціями з метою забезпечення їх відповідності тій інформації про клієнта, його бізнес і характер відносин, що наявна в фінансовій установі [2].

В межах даного дослідження розуміння принципу обачності дещо відрізняється від традиційного його сприйняття у сфері фінансового моніторингу, зокрема, через концентрацію уваги саме на контрагентських відносинах з банками як СПФМ. Відповідно до цього, обґрунтування і наповнення змісту ІАС дотримання умов належної обачності щодо банків як суб'єктів первинного фінансового моніторингу (рис.1), ґрунтується на каузальному підході та визначенні волатильності їх комплаєнс-ризиків у сфері фінансового моніторингу.

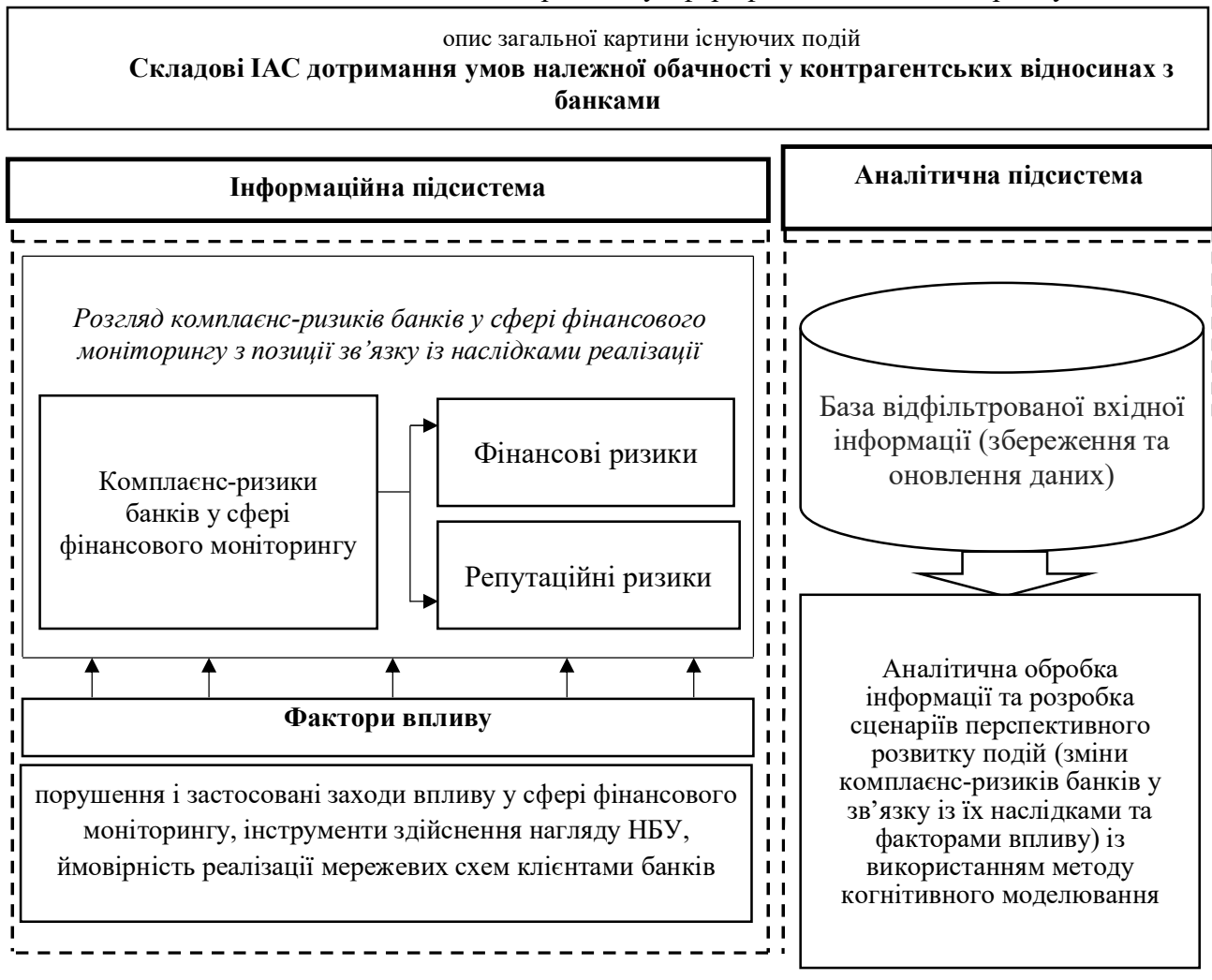

Рис. 1. Структура ІАС дотримання умов належної обачності у контрагентських відносинах з банками як СПФМ

Як видно з рис. 1, комплаєнс-ризиків банків у сфері фінансового моніторингу пропонується розглядати з урахуванням зв'язку із наслідками їх реалізації – фінансовими ризиками та репутаційними ризиками як трьома ключовими критеріями, які характеризують

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

прийнятність (відповідність) банків, тобто їх надійність для контрагентів. Як основу враховано, що дані критерії змінюються в результаті впливу вірогідних порушень у сфері фінансового моніторингу і заходів впливу на їх нівелювання, та заходів органів нагляду, внутрішньої політики установи у сфері AML-комплаєнсу, за вірогідності її залучення у мережеві схеми клієнтами.

Для оцінювання відповідності і змінності критеріїв прийнятності банків під дією впливу порушень у сфері фінансового моніторингу та заходів впливу, реалізації нагляду за їх діяльністю та ймовірності побудови мережевих схем їх клієнтами визначається за доцільне поєднання методів каузального аналізу та когнітивного моделювання. Це обумовлено: необхідністю формалізації і визначення структурного взаємного впливу критеріїв відповідності банківських установ, діями регулятора (НБУ), вірогідністю реалізації мережевих схем їх клієнтами, якістю політики комплаєнсу, що представлено концептами когнітивної карти; потребою генерації можливих сценаріїв зміни ключових критеріїв відповідності банків у зв'язку зі змінами вірогідності їх залучення у мережеві схеми, необхідністю підвищення рівня розвитку внутрішньої системи комплаєнсу, змінами у політиках регулятора та у діяльності банків; можливістю інтегрованого використання когнітивної карти (формується шляхом проведення причинно-наслідкового аналізу) та імпульсного моделювання (тестування сценаріїв розвитку подій) при формуванні інформаційної та аналітичної складових відповідно у досліджуваній системі.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення. Рекомендації FATF [Електронний ресурс] / Державна служба фінансового моніторингу України. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf

2. Діяльність без належної обачності при виборі контрагента, який не виконує податкового обов'язку, позбавляє платника податків податкової вигоди // Офіційне видання Державної Фіскальної Служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100014945-diyalnist-bez-nalezhnoyi-obachnosti-pri-vibori-kontragenta-yakiy-ne-vikonuye-podatkovogo-obovyazku-pozbavlyaye-platnika-podatkiv-podatkovoyi-vigodi-1>

3. Платники податків мають бути обережними при виборі контрагентів: Верховний Суд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/EN192137>